

Тема уроку: Протилежні числа. Модуль числа

13.01.2023

6 клас

Математика

формувати уявлення про зміст
поняття «протилежні числа»,
модуль числа;

Розвивати вміння
знаходити число,
протилежне до даного,
розв'язувати рівняння з
модулем.

Мета уроку

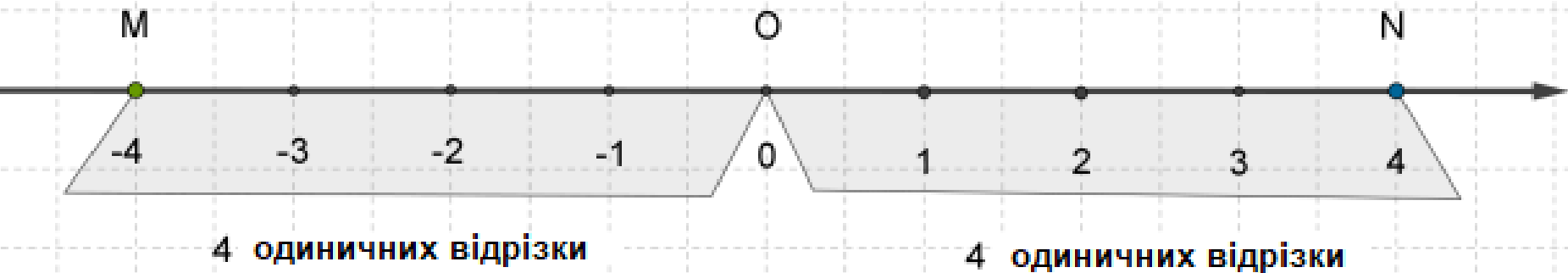
Розвивати логічне
мислення, увагу,
пам'ять.

виховувати
наполегливість, увагу,
культуру математичного
мовлення.

Математичний диктант:

- Запишіть число «мінус три». Як воно називається?
- Запишіть число, розташоване на відстані 4 одиниці вправо від нуля.
- Запишіть від'ємне число, розташоване на відстані 8 одиниць від нуля.
- Запишіть число, яке не є ані від'ємним, ані додатним.
- Запишіть додатне число, розташоване на відстані 7 одиниць від 0.

*Два числа, які відрізняються одне від одного лише знаками, називаються **протилежними числами**.*

$$32,5 \text{ і } -32,5$$

$$-0,674 \text{ і } 0,674$$

$$-1713 \text{ і } 171$$

$$-(-1713) = 1713$$

$$237 \text{ і } -237$$

$$-(237) = -237$$

Тільки одне число протилежне саме собі. Це число 0.

Виконання усних вправ:

1. Назвіть числа, протилежні числам:

$13\frac{3}{7}$; $-17\frac{12}{15}$; 0 ; $+12$; $-41,5$; $+14,8$; $-18,14$; 132

2. Назвати значення $-x$, якщо

$x = -17$; $x = 10,7$; $x = -14,3$; $x = 176,5$

Виконання письмових вправ:

Задача 1. Заповнити таблицю:

Число	Протилежне число
+3	
-5	
-17	
2	
0	
-10	
68	
-1000	

Перевіримо:

Число	Протилежне число
+3	-3
-5	5
-17	17
2	-2
0	0
-10	10
68	-68
-1000	1000

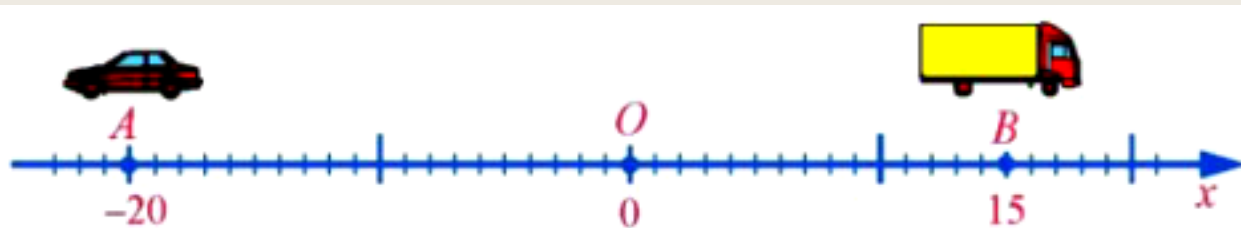

Задача:

Нехай з пункту O в протилежних напрямках виїхали два автомобілі й через деякий час перший був у точці $A(-20)$, а другий – у точці $B(15)$.

Який з автомобілів проїхав більшу відстань?

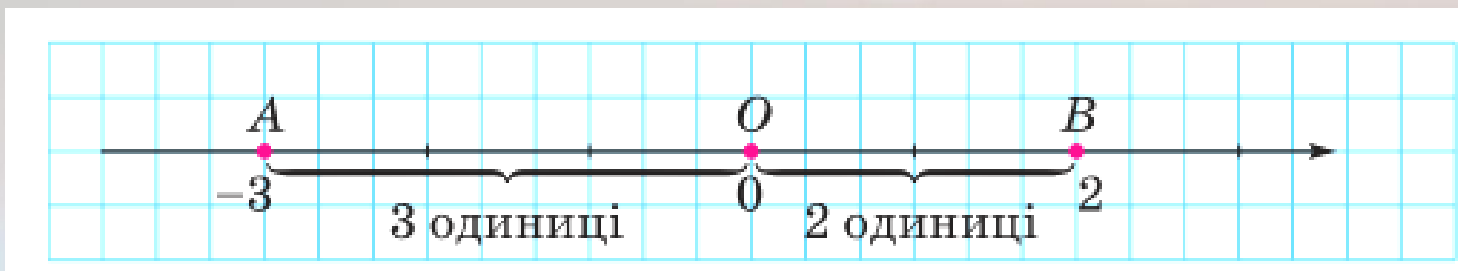

Щоб відповісти на це запитання, потрібно порівняти відстані OA і OB . Оскільки $OA=20$, $OB=15$, $20>15$, то більшу відстань проїхав перший автомобіль.

Отже, ми порівнювали не числа -20 і 15 , а числа “без знаків” 20 і 15 , або ще кажуть: порівнювали **модулі чисел -20 і 15** .

Модулем числа називають відстань від початку відріку до точки, що зображує це число на координатній прямій.

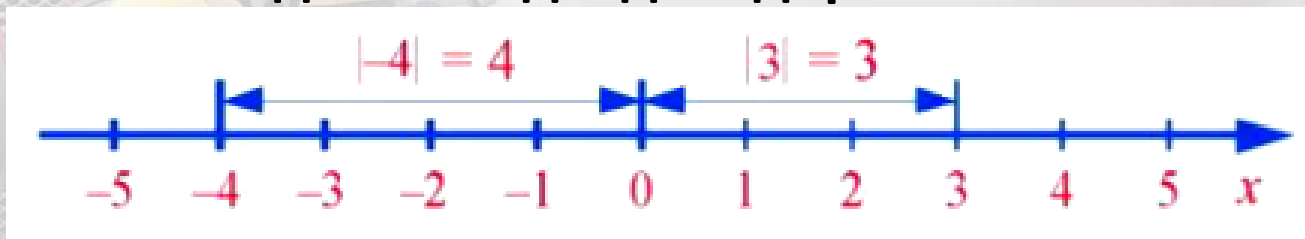
Записують:

$|-3|=3$ (читають: “модуль числа -3 дорівнює 3”)

$|2|=2$ оскільки відстань від 0 до 2 дорівнює 2

$|-20|=20$ оскільки відстань від 0 до -20 дорівнює 20

$|0|=0$ оскільки відстань від 0 до 0 дорівнює 0

Модулем додатного числа і числа 0 є саме це число, а модулем від'ємного числа – протилежне йому число.

Це правило можна записати за допомогою фігурної дужки:

$$|a| = \begin{cases} a, & \text{якщо } a \geq 0; \\ -a, & \text{якщо } a < 0. \end{cases}$$

Приклад $|6,5| = 6,5; \left| -\frac{4}{7} \right| = \frac{4}{7}; |-2,73| = 2,73; \left| \frac{1}{8} \right| = \frac{1}{8}.$

Модуль не може бути від'ємним числом.

Виконання письмових вправ:

Задача 2. Знайти модулі чисел:

1,2; -7; -0,3; +4,15; 1000; 0; $-\frac{1}{2}$

Розв'язання:

$$|1,2| = 1,2$$

$$|-7| = 7$$

$$|-0,3| = 0,3$$

$$|+4,15| = 4,15$$

$$|1000| = 1000$$

$$|0| = 0$$

$$\left|-\frac{1}{2}\right| = \frac{1}{2}$$

Виконання письмових вправ:

Задача 3. Знайти x , якщо :

1) $|x|=6$

Розв'язання:

Існують два числа,
модулі яких
дорівнюють 6,
отже

$x=6$ або $x=-6$

2) $|x|=2,8$

Розв'язання:

$x=2,8$ або $x=-2,8$

3) $|x|=0$

Розв'язання:

$x=0$

4) $|x|=-2$

Розв'язання:

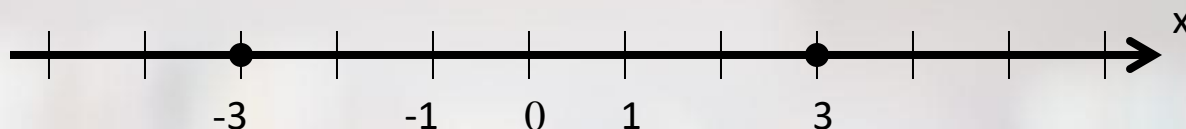
модуль не може
дорівнювати
від'ємному числу,
отже

рівняння не
має розв'язків

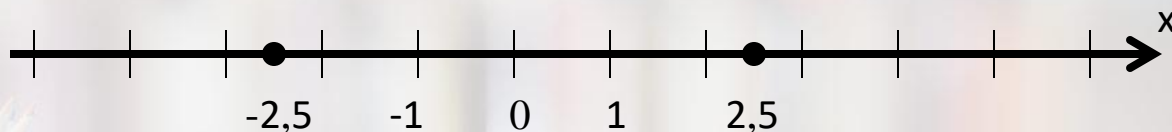

Задача 4. Позначте на координатній прямій числа, модулі яких дорівнюють:

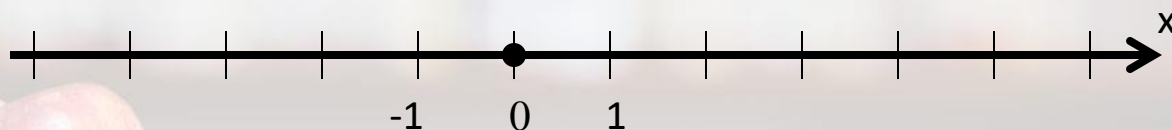
1) $|x|=3$

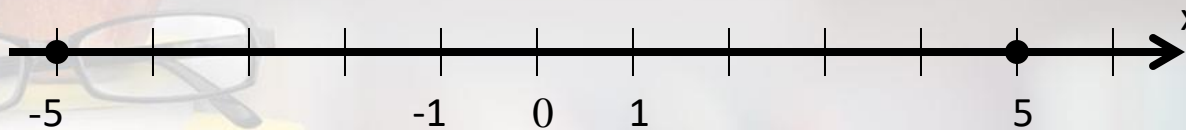
2) $|x|=2,5$

3) $|x|=0$

4) $|x|=5$

Задача 5. Знайти значення виразу:

$$1) |2,7| + |-1,8| = 2,7 + 1,8 = 4,5;$$

$$2) |-3,9| - |-0,9| = 3,9 - 0,9 = 3;$$

$$3) |-2,5| \cdot |4,2| = 2,5 \cdot 4,2 = 10,5;$$

$$4) |7,2| : |-0,6| = 7,2 : 0,6 = 12;$$

Домашнє завдання:

- Опрацювати параграф 23.
- Виконати письмово №992, 1012.

Відправити на Human або електронну пошту smartolenka@gmail.com

